

UTKAST – skal styrebehandles i Visit Øst-Norge 26 mars 2026

Hørings svar – Forskrift om overnattingsavgift

Fra: Visit Øst-Norge

Til: Nærings- og fiskeridepartementet

Visit Øst-Norge takker for muligheten til å gi innspill til forslag til forskrift om overnattingsavgift til kommunene.

Visit Øst-Norge arbeider med utvikling av reiselivet i regionen i samarbeid med kommuner, destinasjonsselskaper og næringsliv. Våre vurderinger bygger på dialog med aktører i reiselivsnæringen samt erfaringer fra arbeid med reisemålsutvikling og besøksforvaltning i regionen.

Overordnet vurdering

Visit Øst-Norge støtter prinsippet om at besøkende i områder med særlig besøksbelastning kan bidra til finansiering av fellesgoder. En slik ordning kan være et viktig virkemiddel for bedre besøksforvaltning og mer bærekraftig utvikling av reisemål.

Samtidig mener vi at forskriften slik den nå er foreslått innebærer flere utfordringer som kan svekke både legitimiteten og effekten av ordningen.

Det gjelder særlig:

- risiko for **skjev belastning på deler av reiselivsnæringen**
- **konkurransesvridning mellom kommuner**
- manglende **forutsigbarhet for næringen**
- risiko for **økt administrativ kompleksitet**
- behov for **tydeligere kobling mellom innkreving og bruk av midlene**

Forskriftens endelige utforming vil være avgjørende for om ordningen oppnår bred oppslutning hos både kommuner, lokalsamfunn og reiselivsnæring.

Skjev belastning på deler av reiselivsnæringen

Den foreslåtte modellen innebærer i praksis at avgiften i hovedsak vil bli belastet kommersielle overnattingsaktører, særlig hotellene. Dette er aktører som allerede bidrar betydelig til utviklingen av reisemålene gjennom samarbeid, markedsføring, arrangementer og utviklingsprosjekter.

Hotellgjester representerer også svært ulike segmenter. Yrkesreisende, konferansgjester og arrangementsgjester har ofte et begrenset avtrykk på natur og besøksattraksjoner sammenlignet med fritidsreisende.

En modell der avgiften primært legges på overnatting kan derfor oppleves som lite treffsikker og gi en skjev belastning i næringen. Det er positivt at korttidsutleie av fritidsboliger inkluderes, men dette løser ikke fullt ut utfordringen.

Risiko for konkurransevidning mellom kommuner

Reiselivsmarkedet fungerer i stor grad regionalt, ikke innenfor enkeltkommuner.

Dersom enkelte kommuner innfører overnattingsavgift mens nabokommuner lar være, kan dette skape direkte konkurransevidning mellom reisemål som i praksis inngår i samme marked.

Dette gjelder særlig kurs- og konferansemarkedet, der prisfølsomheten er høy og hvor reisemål i regionen konkurrerer tett om arrangementer og møter.

Visit Øst-Norge mener derfor at forskriften i større grad bør legge til rette for **regional koordinering**, slik at innføring av avgiften skjer på en måte som ikke svekker reisemålenes konkurransekraft.

Forutsigbarhet for næringen

Reiselivsnæringen opererer med lange planleggings- og kontraktshorisonter. Konferanser, arrangementer og gruppebestillinger planlegges ofte ett til to år i forveien.

Forslaget om at kommuner kan vedta avgiften tett opp mot ikrafttredelse skaper derfor betydelig usikkerhet for næringen.

Visit Øst-Norge anbefaler at en overnattingsavgift **først kan gjelde fra påfølgende kalenderår etter at kommunen har fattet vedtak**. Dette vil gi aktørene nødvendig tid til å tilpasse priser, kontrakter og distribusjonssystemer.

Behov for enkel og standardisert administrasjon

For at ordningen skal fungere i praksis, må den kunne håndteres innenfor eksisterende bookingsystemer og rapporteringsrutiner.

Forskriften bør derfor utformes slik at:

- løsningen er **standardisert nasjonalt**
- avgiften enkelt kan integreres i bookingsystemer
- ordningen ikke krever manuelle rutiner eller komplisert etterrapportering

En administrativt krevende modell vil særlig ramme små og mellomstore aktører og kan skape unødvendig merarbeid uten å øke effekten av ordningen.

Tydligere kobling mellom avgift og bruk av midler

For at ordningen skal ha legitimitet hos både gjester og næring, må det være en tydelig sammenheng mellom hva som kreves inn og hva midlene brukes til.

Inntekter fra en overnattingsavgift bør derfor øremerkes tiltak som er direkte knyttet til besøksforvaltning og utvikling av reiselivsrelaterte fellesgoder, som for eksempel:

- tilrettelegging og vedlikehold av natur- og friluftsområder
- håndtering av slitasje i populære besøksområder
- tiltak for besøksstyring
- vertskap og informasjon
- bærekraftige mobilitetsløsninger
- tilrettelegging og vedlikehold av kulturarvs, natur- og friluftsområder

Manglende transparens i bruken av midlene vil kunne svekke tilliten til ordningen.

Destinasjonsselskaperens rolle

Destinasjonsselskaper arbeider i dag i stor grad med oppgaver som kan defineres som reiselivsrelaterte fellesgoder, blant annet koordinering mellom kommune og næring, besøksforvaltning, vertskap, bærekraftsarbeid og utvikling av felles informasjonsløsninger.

Dette er kollektive oppgaver som ikke kan knyttes til én enkelt aktør, men som er avgjørende for å skape balanse mellom verdiskaping og belastning.

Visit Øst-Norge mener derfor at det bør tydeliggjøres i forskrift eller nasjonal veiledning at **destinasjonsselskapers dokumenterte fellesgodearbeid kan finansieres gjennom ordningen**, i samarbeid med kommunene.

Behov for nasjonal veiledning

For å sikre lik praksis mellom kommuner anbefaler vi at det utarbeides en tydelig nasjonal veileder til forskriften.

En slik veileder bør blant annet avklare:

- hva som defineres som reiselivsrelaterte fellesgoder
- hvordan fritak skal praktiseres
- hvordan midlene kan forvaltes i samarbeid mellom kommune og reiselivsnæring

- hvordan regional koordinering kan ivaretas

Dette vil bidra til mer forutsigbar praktisering og redusere risikoen for konkurransevridning.

Avslutning

Visit Øst-Norge støtter arbeidet med å etablere et system for besøksbidrag i Norge. Samtidig mener vi at den foreslåtte modellen bør justeres for å sikre:

- bedre balanse i hvem som belastes
- større forutsigbarhet for næringen
- enklere og mer standardisert administrasjon
- tydeligere krav til bruk av midlene
- sterkere regional koordinering

Med en slik utforming kan overnattingsavgiften bli et viktig verktøy for bærekraftig utvikling av norske reisemål – til fordel for både lokalsamfunn, besøkende og reiselivsnæring.

Med vennlig hilsen

Visit Øst-Norge